

M.A. Programme Course (PGCSS)
M A SANSKRIT LANGUAGE AND LITERATURE GENERAL
IV SEMESTER P C XIII- SAHITYA III.

Texts: The Natyasastra Chapt :VII , The Kavyaprakasa Ch –VI, VIII ,IX, X
Dhvanyaloka III & IV

Answers may be written either in Sanskrit or in English. In writing Sanskrit Devanagari script
Should be used. At least one question should be answered in Sanskrit.

Time:3hours

wt: 30

Part-A अधोनिर्दिष्टेषु पञ्चानामुत्तराणि लिखत ।

Part-A

१. हासः ।
२. उत्साहः।
३. अर्थचित्रम् ।
४. काव्यशोभायाः कर्तारो धर्माः गुणास्तदतिशयहेतवस्त्वलङ्काराः ।
५. आह्लादकत्वं माधुर्यं श्रृङ्गारे द्रुतिकारणम् ।
६. संघटना ।
७. औचित्यम् ।
८. कवितायां प्रतिपाद्यानां वैचित्र्यम् ।

wt: 5x1=5

Part B

पञ्च व्याख्यात ।

९. योऽर्थो हृदयसंवादी तस्य भावी रसोत्भवः ।
शरीरं व्याप्यते तेन शुष्कं काष्टमिवाग्निना ॥
१०. नानाभिनयसंबद्धान् भावयन्ति रसानिमान् ।
यस्मात्तस्मादमी भावा विज्ञेया नाट्ययोक्तृभिः ॥
११. किमिदं व्यञ्जकत्वं नाम ? सोदाहरणं निरूपयत ।
१२. प्रबन्धस्य रसव्यञ्जकत्वे निबन्धनान् सोदाहरणं विवृणुत ।
१३. महाभारते शान्तो रसः ।
१४. केचिदन्तर्भवन्त्येषु दोषत्यागात्परे श्रिताः ।
अन्ये भजन्ति दोषत्वं कुत्रचित् ततो दश ॥
१५. धन्यस्यानन्यसामान्यसौजन्योत्कर्षशालिनः ।
करणीयं वचश्चेतः सत्यन्तस्यामतं यथा ॥
१६. रूपकालङ्कारं प्रतिपादयत ।

wt:5x2=10

Part C

त्रीन् विशदयत ।

१७. व्यभिचारिभावान् विवृणुत ।

१८. रसानामङ्गाङ्गिभावं संक्षिपत ।

१९. अभिधाव्यापारात् व्यञ्जनाव्यापारस्य वैलक्षण्यं ध्वनिकारमतेन समर्थयत ।

२०. कविप्रतिभायाः आनन्त्यम् ।

२१. गुणान् सोदाहरणं विशदयत ।

२२. उपमालङ्कारं प्रतिपादयत ।

wt: 3x5=15

